

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

Система НАССР у харчуванні дітей дошкільного віку

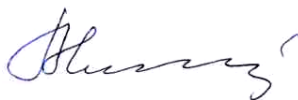
Підготовки магістрів

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Система НАССР у харчуванні дітей дошкільного віку» підготовки магістра

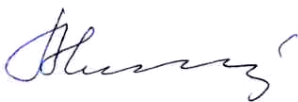
Розробник: Пугач І. М., асистент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____ (Семенов О.С.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ (Семенов О. С.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту
Денна/заочна форми здобуття освіти	А Освіта, А2 Дошкільна освіта, Дошкільна освіта другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції 10/4 год.
		Практичні (семінарські) 14/6 год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні ____ год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 88/94 год.
		Консультації 8/16 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Пугач Ірина Миколаївна

Посада – асистент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація 0502640897

irapugachira@gmail.com

Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «Система НАССР у харчуванні дітей дошкільного віку» належить до циклу дисциплін професійної підготовки магістра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійної програми Дошкільна освіта, вивчається на першому курсі в другому семестрі, формою контролю є залік. На вивчення освітнього компонента відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі: 10 (4 заочн.) годин лекційних, 14 (6 заочн.) год. практичних, 8(16 заочн.) год. консультацій та 88 (94 заочн.) год. самостійної роботи.

Змістом освітнього компонента є узагальнене розуміння важливості впровадження системи НАССР в закладах дошкільної освіти, в яких організовується харчування дітей; що це - система управління, в якій безпечність харчових продуктів досягається шляхом аналізу та контролю небезпечних факторів біологічного, хімічного та фізичного походження, починаючи від сировини до споживання готової продукції; що НАССР - це організація на харчоблоці ЗДО технологічних процесів так, щоб приміщення, обладнання, працівники, які мають справу з харчовими продуктами не становили загрози їх безпечності та забезпечували приготування на харчоблоці закладу дошкільної освіти безпечної їжі для дітей.

Основні аспекти вивчення: безпечність харчових продуктів в ЗДО; нормативно-правові документи у сфері НАССР; принципи реалізації НАССР; група НАССР; програми-передумови; критичні контрольні точки; моніторинг безпечності харчових продуктів; коригувальні дії; валідація і верифікація, базова та оперативна документація.

Пререквізити. Здобувачі освіти володіють певними поняттями, оскільки вивчали освітні компоненти, а саме: «Організаційно-управлінська діяльність у дошкільній освіті», «Фінансово-господарська діяльність ЗДО».

Постреквізити – одержані знання будуть необхідні для формування управлінської компетентності та здобуття ступеня вищої освіти магістр.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента: ознайомити із: системою безпечності харчових продуктів НАССР, яку запроваджено в усіх ЗДО, де здійснюється харчування дітей; основами створення та відстеження ефективності роботи групи НАССР; змістом та призначенням програм - передумов. Розвивати вміння приймати управлінські рішення та вносити корективи в процес приготування страв в ЗДО.

Завдання освітнього компонента:

- сформулювати знання про особливості та шляхи забезпечення безпечності харчових продуктів, про принципи впровадження НАССР, роботу групи НАССР, план НАССР;
- оволодіти практичними навиками складання програм – передумов, застосування моніторингу, коригувальних дій, валідації та верифікації, ведення супровідної документації.

3. Soft skills:

1. **Системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі).
2. **Комунікативні навички** (готовність до вільної комунікації).
3. **Навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення переговорів, до досягнення компромісів).
4. **Лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі).
5. **Адаптивність та крос-функціональність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

4. Методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- 1) За джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Meet, Moodle), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.
- 5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2
Денна форма навчання

	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/

						Бали
Змістовий модуль І. Теоретичні та нормативно-правові основи впровадження системи НАССР в закладі дошкільної освіти						
Тема 1. Законодавство у сфері НАССР щодо запровадження в закладі дошкільної освіти. Міжнародний досвід.	22	2	2	16	2	ДС, ІРЗО, УО/ 10 б
Тема 2. Послідовність впровадження та реалізація принципів НАССР	20	2	2	16	-	ДБ, ІРЗО, УО/ 10 б
Разом за модулем 1	42	4	4	32	2	20 б
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти впровадження системи НАССР в закладі дошкільної освіти						
Тема 3. Група НАССР. Критичні контрольні точки (ККТ), моніторинг та коригувальні дії.	22	2	2	16	2	ДС, РМГ, ІРЗО, УО/ 10 б
Тема 4. Програми-передумови системи НАССР	34	2	6	24	2	ДС, ДБ, Т, ІРЗО, РМГ, УО/ 30 б
Тема 5. Процедури верифікації та валідації. Управління документацією	22	2	2	16	2	ДБ, ІРЗО, УО/ 10 б
Разом за модулем 2	78	6	10	56	6	50 б
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Модульна контрольна робота (немає)						
ІНДЗ						30 б
Усього годин/ балів	120	10	14	88	8	100

Таблиця 3
заочна форма навчання

	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс .	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль І. Теоретичні та нормативно-правові основи впровадження системи НАССР в закладі дошкільної освіти						
Тема 1. Законодавство у сфері НАССР щодо запровадження в закладі дошкільної освіти. Міжнародний досвід.	22	-	2	16	4	ДС, ІРЗО, УО/ 30 б
Тема 2. Послідовність впровадження та реалізація принципів НАССР	20	2	-	16	2	
Разом за модулем 1	42	2	2	32	6	30 б
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти впровадження системи НАССР в закладі дошкільної освіти						
Тема 3. Група НАССР. Критичні контрольні точки	22	2	-	18	2	

(ККТ), моніторинг та коригувальні дії.						
Тема 4. Програми-передумови системи НАССР	34	-	2	26	6	ДС, ДБ, Т, ІРЗО, РМГ, УО/ 30 б
Тема 5. Процедури верифікації та валідації. Управління документацією	22	-	2	18	2	ДБ, ІРЗО, УО/ 30 б
Разом за модулем 2	78	2	4	62	10	60 б
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Модульна контрольна робота (немає)						
ІНДЗ						10 б
Усього годин/ балів	120	4	6	94	16	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ІРЗО – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Перелік тем, питань та завдань для самостійного опрацювання

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Перелік питань/завдань для самостійного опрацювання	кількість годин (денна/заоч)
1.	Тема 1. Законодавство у сфері НАССР щодо запровадження в закладі дошкільної освіти. Міжнародний досвід.	1. Огляд нових законодавчих та нормативних актів по впровадженню НАССР в ЗДО (6 год) 2. Основні вимоги законодавства ЄС щодо безпеки та якості харчових продуктів. (5 год) 3. Основна мета Європейського харчового законодавства про безпеку харчових продуктів (5 год)	16/16 год
2.	Тема 2. Послідовність впровадження та реалізація принципів НАССР	1. НАССР як дієвий інструмент управління безпечністю харчових продуктів (6 год) 2. Потенційні ризики, що можуть впливати на безпечність харчової продукції (біологічні, фізичні, хімічні та алергени) (10 год)	16/16 год
3.	Тема 3. Група НАССР. Критичні контрольні точки (ККТ), моніторинг та коригувальні дії.	1. Положення про групу НАССР. План роботи групи НАССР (4 год) 3. Блок – схеми технологічних процесів (4 /6 год) 4. Моніторингові процедури щодо	16/18 год

		впровадження НАССР (4 год) 5. Коригувальні дії в разі виявлення невідповідностей (4 год)	
4.	Тема 4. Програми - передумови системи НАССР	1. Змістове наповнення програми – передумови (13 програм – передумов, 24/26 год)	24/26 год
5.	Тема 5. Процедури верифікації та валідації. Управління документацією	1. Валідація плану НАССР (2 год) 2. Валідації документації плану НАССР (2 год) 3. Завдання, мета та методи верифікації (2 год) 4. Базова документація НАССР (4 год) 5. Оперативна документація НАССР (4 год) 6. Журнали та протоколи як доказ ефективного функціонування системи НАССР (2/4 год)	16/18 год
	Всього:		88/94 год

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК. Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота здобувачів освіти в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дискусія, проектна діяльність, моделювання та робота в малих групах.

На практичному занятті здобувачі освіти презентують конкретну проблему, вчать дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння, а також, як експерти – знання своїх колег-одногрупників.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність, становить **100 балів**. Актуальним в оцінюванні є участь здобувачів освіти у вебінарах, тренінгах, у конференціях та інших заходах і формах поглиблення знань, набуття практичних умінь і навичок, підвищення кваліфікації. Здобувачі освіти на практичних заняттях презентують власні здобутки, а саме участь у Всеукраїнських інтернет-конференціях «Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації» організованих кафедрою загальної педагогіки та дошкільної освіти, які зараховуються як результати неформальної освіти з даного ОК.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, не може перевищувати 100.

Таблиця 5

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (після погодження з деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом. На заняттях використовується інтерактивне обговорення проблемних питань, результат та активність здобувача освіти зараховується до поточної оцінки, позитивним є посилення при виступах здобувачів освіти на першоджерела, вміння використовувати наочні наявні засоби, вміння використовувати мультимедійні засоби навчання та інші комп'ютерні технології, вміння представити результати самостійної творчої роботи.

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. НАССР як дієвий інструмент управління безпечністю харчових продуктів.
2. Законодавство у сфері НАССР щодо запровадження в закладі дошкільної освіти.
3. Міжнародний досвід впровадження НАССР.
4. 7 кроків та 12 принципів системи НАССР.
5. Небезпека харчових продуктів: фізичні чинники.
6. Небезпека харчових продуктів: хімічні чинники.
7. Небезпека харчових продуктів: біологічні чинники.
8. Небезпека харчових продуктів: алергени.
9. Група НАССР в ЗДО: створення, обов'язки та повноваження.
10. Опис продуктів харчування.
11. Блок – схеми технологічних процесів.
12. Критичні контрольні точки.
13. Моніторингові процедури щодо впровадження НАССР.
14. Коригувальні дії в разі виявлення невідповідностей.
15. Програма – передумова «Належне планування виробничих, допоміжних і побутових приміщень для уникнення перехресного забруднення».
16. Програма – передумова «Вимоги до стану приміщень, обладнання, проведення ремонтних робіт, технічного обслуговування обладнання, калібрування тощо, а також заходи щодо захисту харчових продуктів від забруднення та сторонніх домішок».
17. Програма – передумова «Вимоги до планування та стану комунікацій – вентиляції, водопроводів, електро- та газопостачання, освітлення тощо».
18. Програма – передумова «Безпечність води, льоду, пари, допоміжних матеріалів для переробки (обробки) харчових продуктів, предметів та матеріалів, що контактують із харчовими продуктами».
19. Програма – передумова «Чистота поверхонь (процедури прибирання, миття та дезінфекції виробничих, допоміжних і побутових приміщень та інших поверхонь)».
20. Програма – передумова «Здоров'я та гігієна персоналу».
21. Програма – передумова «Захист продуктів від сторонніх домішок; поводження з відходами виробництва та сміттям, їх збір та видалення з потужності».
22. Програма – передумова «Контроль за шкідниками, визначення виду, запобігання їх появі, засоби профілактики та боротьби».
23. Програма – передумова «Зберігання та використання токсичних сполук і речовин».
24. Програма – передумова «Специфікації (вимоги) до сировини та контроль за поставальниками».
25. Програма – передумова «Зберігання та транспортування».
26. Програма – передумова «Контроль за технологічними процесами».
27. Програма – передумова «Маркування харчових продуктів та поінформованість споживачів».
28. Валідація плану НАССР.
29. Валідації документації плану НАССР.
30. Завдання, мета та методи верифікації.
31. Документування в системі НАССР.
32. Базова документація НАССР.
33. Оперативна документація НАССР.
34. План НАССР.
35. Журнали та протоколи як доказ ефективного функціонування системи НАССР.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет – ресурси

Основна

1. Вимоги щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР), затверджені наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 590 від 01.10.2012 із змінами, затвердженими наказом № 429 від 17.10.2015.
2. Бабич М. М. Моніторинг та інформаційне забезпечення процесів формування продовольчої безпеки / М. М. Бабич // Економіка & держава. – 2017. – № 2. – С. 32-36.
3. Бочарова О. В. НАССР і системи управління безпечністю харчової продукції. - Одеса: 2019.- 376 ст
4. Впровадження системи НАССР для операторів ринку харчових продуктів : практичний посібник / А. С. Ткаченко, Ю. О. Басова, О. О. Горячова та ін. ; за загальною редакцією А. С. Ткаченко. Полтава : ПУЕТ, 2020. -137 с.
5. Гуменюк Г. Д. Контролювання якості та безпечності харчових продуктів у зарубіжних країнах / Г. Д. Гуменюк, В. В. Кійко // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2019. – № 4. – С. 24-30.
6. Дмитренко Л. І. Біологічна безпека харчових продуктів / Л. І. Дмитренко // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 5. – С. 25-27.
7. ДСТУ 4161-2003 Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги.
8. Закон України №771 “Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів”.
9. Закон України №2042 “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я та благополуччя тварин”
10. Закон України №2639-VIII “Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів”.
11. Методичні настанови щодо розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках в закладах освіти, затверджені наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 01.12.2020 № 2489
12. Наказ Міністерства Аграрної Політики та Продовольства України “АКТ, складений за результатами державного аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках ” №447.

Додаткова

1. Антюшко Д. Безпечність харчових продуктів: новації стандарту ISO 22000:2018 / Д. Антюшко, Ю. Павлюченко, С. Вежлівцева // Товари і ринки. – 2018. – № 3. – С. 5-14.

2. Бородій В. Здорове харчування як фундаментальний фактор підтримки здоров'я людини / В. Бородій // Світоглядні трансформації особистості студента ЗВО: історико-філософські, соціально-правові, мовознавчі та здоров'яформуючі аспекти : збірник тез доповідей VII студентської науково-практичної Інтернетконференції, 28 лютого 2020 року / гол. ред. Н. Л. Замкова. – Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2020. – С. 152-154.

3. Водянка Л. Д. Перспективи впровадження системи НАССР у процесі виробництва харчової продукції / Л. Д. Водянка, Н. Я. Кутаренко // Регіональна економіка. – 2013. – № 1. – С. 185-194.

4. Голуб Б. Концепції управління безпечністю харчових продуктів / Б. Голуб // Товари і ринки. – 2018. – № 2. – С. 5-13.

5. Грегірчак Н. М. Мікробіологія, санітарія і гігієна виробництв з основами НАССР : лабораторний практикум / Н. М. Грегірчак, С. М. Тетеріна, Т. М. Нечипор. – Київ : НУХТ, 2018. – 276 с.

6. Кіслова В. М. Обережно - ГМО! / В. М. Кіслова // Безпека життєдіяльності. – 2019. – № 5. – С. 6-7.

7. Лапа В. Що ми їмо: нові правила читання етикетки / В. Лапа // Урядовий кур'єр. – 2019. – 9 серп. – С. 6-7.

8. Система НАССР. Довідник./Львів: НТЦ «Леонорм – Стандарт», 2003 -216 с.

9. Усик С. Харчові добавки в продуктах, або смертельна їжа / С. Усик, Л. Богданович // Безпека життєдіяльності. – 2018. – № 10. – С. 30-31.

Інтернет-ресурси :

1. Закон України №2639-VIII «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».- Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text>

2. . Іваніщева О. Аналіз біологічних факторів ризику як напрямок функціонування НАССР / О. Іваніщева // Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., 14-16 вересня, 2021 р. / гол. ред. Н. Л. Замкова. – Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. – Ч. 3. – С. 174-187. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/Zbirnyky_konferents/2021/14-16.09.21%203.pdf.

3. Коваль С. І. Специфіка системи управління безпекою харчових продуктів на принципах НАССР / С. І. Коваль. – С. 146-151. – Режим доступу:

http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/25.pdf.

4. Коноваленко А. С. Управління безпекою харчування дітей / А. С. Коноваленко // Економіка харчової промисловості. – 2020. – Т. 12. - № 1. – С. 28-34. – Режим доступу: <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/fie/article/view/1666/1867>.

5. Методичні настанови щодо розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках в закладах освіти, затверджені наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 01.12.2020 № 2489.- Режим доступу <https://me.gov.ua/view/15d31efa-198f-4988-b0a6-c93b897be34b>

6. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua

8. Омеляненко Н. Впровадження програм-передумов системи НАССР: перші кроки керівника // Практика управління дошкільним закладом, №8.- 2019.- Режим доступу <https://ezavdnz.expertus.com.ua/750271>

9. Фурман С.В., Лісогурська Д.В., Лісогурська О.В., Лігоміна І.П. НАССР та державний контроль у таблицях і схемах. Навчальний наочний посібник. Житомир : Поліський національний університет, 2024. [Електронне видання] 149 с. - Режим доступу http://ir.polissiauniver.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15822/1/Atlas_NACCP.pdf

10. <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/shkilne-kharchuvannya/standarti-nassr>
11. <https://znaimo.gov.ua/rozpochynaiemo-z-osnov-shcho-take-nassr-khassp-ta-sproshchenyi-pidkhid>
12. <https://znaimo.gov.ua/tsili-prohram-peredumov-ta-osoblyvosti-yikh-vykorystannia-na-kharchoblotsi>
13. <https://znaimo.gov.ua/rozpochynaiemo-z-osnov-vprovadzhennia-prohram-peredumov>
14. <https://oplatforma.com.ua/article/2674-kontrolyumo-bezpechnst-produktiv-za-sistemoyu-nassr-pro-stare-po-novomu>